

Marian Płachecki

"Wiersze cmentarne. O współczesnej poezji nagrobnej", Jacek Kolbuszewski, "Literatura ludowa" nr 2 (1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/4 (62), 116

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(1) KACZOROWSKI Jerzy: Paradoks niekomunikatywności. "Teksty" 1976 nr 2 s. 133-143.

Autor wysuwa prawdziwą - choć brzmiąca paradoksalnie - tezę, iż tylko czasem wypowiedzią kieruje cel poznawczy. Najczęściej mówimy, aby zaspokoić potrzeby psychiczne i podtrzymywać więzi elementarne. W tych sytuacjach komunikowanie jest pozorne, gdyż informacja wychodzi od nadawcy i na niego wskazuje. W dziełach literackich również występują zjawiska demonstrowania i teatralności. Niekomunikatywność jest celowa, zorganizowana i jest w pewnym sensie parodią komunikatu; nie chodzi tu więc o sprawę "szumów" w kanale informacyjnym.

BP/62/7

K.D.

(1) KOLBUSZEWSKI Jacek: Wiersze cmentarne. O współczesnej poezji nagrobnej. "Literatura Ludowa" 1976 nr 2 s. 3-17.

Artykuł przynosi wyniki wstępnych - zorientowanych "semiotycznie" - badań nad polską poezją nagrobną jako formą literatury popularnej (baza materiałowa: ok. 8 tys. tekstów z różnych terenów kraju). Podkreśla autor wysoce "kontekstualny" charakter poezji nagrobnej, zarówno w sensie uzależnienia od konsytuacji grobu i cmentarza, jak w znaczeniu ścisłych powiązań wiersza nagrobego z danymi biograficznymi o zmarłym, wyjątkowo tylko podawanymi w samym wierszu. Wyróżniono cztery rodzaje poezji nagrobnej: 1) utwory literackie (czerpane zazwyczaj z kanonu klasyki narodowej), 2) parafrazy tychże, 3) wiersze stereotypowe w danym regionie, 4) utwory artystyczne, przełamujące stereotypy, nawiązujące do tradycji literackiej - i poświęcane określoneemu, temu właśnie zmarłemu.

BP/62/8

M.P.